

- vi) Může členský stát stanovit ve své právní úpravě výjimky z pravidla, že řízení v oblasti životního prostředí nemá být nepřiměřeně nákladné, jestliže takovou výjimku neupravuje směrnice 2011/92/EU ani Úmluva EHK OSN o přístupu k informacím, účasti veřejnosti na rozhodování a přístupu k právní ochraně v záležitostech životního prostředí podepsaná v Aarhusu dne 25. června 1998?
- vii) Je zejména vnitrostátní právní požadavek na existenci příčinné souvislosti mezi údajným protiprávním aktem či rozhodnutím a škodou na životním prostředí, jehož splněním je podmíněno použití vnitrostátních právních předpisů provádějících čl. 9 odst. 4 Úmluvy EHK OSN o přístupu k informacím, účasti veřejnosti na rozhodování a přístupu k právní ochraně v záležitostech životního prostředí podepsané v Aarhusu dne 25. června 1998, s cílem zajistit, aby řízení v oblasti životního prostředí nebylo nepřiměřeně nákladné, slučitelný s uvedenou úmluvou?

(¹) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/92/EU ze dne 13. prosince 2011 o posuzování vlivů některých veřejných a soukromých záměrů na životní prostředí (Úř. věst. L 26, s. 1).

(²) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 347/2013 ze dne 17. dubna 2013, kterým se stanoví hlavní směry pro transevropské energetické sítě a kterým se zrušuje rozhodnutí č. 1364/2006/ES a mění nařízení (ES) č. 713/2009, (ES) č. 714/2009 a (ES) č. 715/2009 (Úř. věst. L 115, s. 39).

Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce podaná Protodikeio Rethymnis (Řecko) dne 17. srpna 2016 – trestní řízení proti K

(Věc C-475/16)

(2016/C 428/10)

Jednací jazyk: řečtina

Předkládající soud

Protodikeio Rethymnis (Monomeles Plimmeleiodikeio Rethymnis) (jednočlenný trestní soud prvního stupně v Rethymno, Řecko)

Obžalovaný v původním řízení

K

Předběžné otázky

- 1) Ukládají články 19 SEU a 263, 266, jakož i 267 SFEU a zásada loajální spolupráce (čl. 4 odst. 3 SEU), na základě kterých členské státy a příslušné orgány mají povinnost přijmout všechna opatření obecné nebo zvláštní povahy, aby zjednaly nápravu porušení unijního práva a aby zajistily soulad s rozsudky Soudního dvora Evropské unie, obzvláště pokud je zpochybněna platnost aktů unijních orgánů účinných *erga omnes*, členským státům zrušit nebo příslušným způsobem změnit právní akt, kterým byla provedena směrnice, která byla později prohlášena Soudním dvorem za neplatnou z důvodu rozporu (porušení) s ustanoveními Smluv nebo Listiny základních práv Evropské unie, s cílem zajistit vykonání rozsudku Soudního dvora, a napravit tak porušení Smluv a Listiny a předejít novému porušování v budoucnosti?
- 2) Lze v souvislosti s předchozí otázkou článek 266 SFEU (bývalý článek 233 Smlouvy o ES) vykládat v tom smyslu, že pojem „orgán, instituce nebo jiný subjekt“ zahrnuje (v širším smyslu nebo *per analogiam*) i členský stát, který provedl do svého právního řádu směrnici, která byla později prohlášena za neplatnou z důvodu porušení Smluv nebo Listiny, nebo zda v takovém případě může být analogicky použit čl. 260 odst. 1 SFEU?
- 3) V případě v podstatě kladné odpovědi na předchozí otázky, tedy pokud existuje povinnost členských států přijmout všechna opatření obecné nebo zvláštní povahy, aby byla zjednána náprava porušení primárního unijního práva tím, že zruší nebo příslušným způsobem změní právní akt, kterým byla provedena směrnice, která byla poté prohlášena Soudním dvorem za neplatnou z důvodu porušení Listiny nebo Smluv, vztahuje se tato povinnost i na vnitrostátní soudy v tom smyslu, že jsou povinny nepoužít právní akt, kterým byla provedena směrnice prohlášená za neplatnou – v projednávaném případě směrnice 2006/24/ES (¹) – (přínejmenším v části), která je v rozporu s Listinou a Smlouvami, a nezohlednit v důsledku toho důkazy získané na základě těchto aktů (směrnice a prováděcího vnitrostátního předpisu)?

- 4) Spadají vnitrostátní právní předpisy, které provádějí směrnici 2006/24, která byla prohlášena Soudním dvorem za neplatnou rozsudkem ze dne 8. dubna 2014, *Digital Rights Ireland Ltd* (²) (C-293/12 a C-594/12, EU:C:2014:238) z důvodu porušení Listiny, do působnosti unijního práva, jak vyžaduje čl. 51 odst. 1 Listiny, pouze z toho důvodu, že provádí směrnici 2006/24, bez ohledu na následně prohlášení její neplatnosti Soudním dvorem?
- 5) Vzhledem k tomu, že směrnice 2006/24, která byla následně prohlášena Soudním dvorem za neplatnou, byla přijata za účelem provést na evropské úrovni harmonizovaný rámec ve smyslu čl. 15 odst. 1 směrnice 2002/58/ES pro uchovávání údajů poskytovateli služeb elektronických komunikací pro účely prevence, vyšetřování, odhalování a stíhání trestných činů tak, aby neexistovaly překážky vnitřního trhu elektronických komunikací, zapadají vnitrostátní právní předpisy, které provádí směrnici 2006/24, do rámce čl. 15 odst. 1 směrnice 2002/58, takže spadají do působnosti unijního práva, jak vyžaduje čl. 51 odst. 1 Listiny?
- 6) Vzhledem k tomu, že případné trestní odsouzení státního příslušníka členského státu Evropské unie, jako je tomu v projednávaném případě, bude mít nevyhnutelně za následek omezení výkonu práva na volný pohyb, které dotčenému vyplývá z unijního práva, byť jsou v zásadě odůvodněna, je třeba pouze z tohoto důvodu mít za to, že příslušná trestní řízení jako celek spadají do působnosti unijního práva, jak vyžaduje čl. 51 odst. 1 Listiny?

Pokud je odpověď na předchozí otázku v zásadě ve smyslu použitelnosti Listiny v souladu s jejím čl. 51 odst. 1, pak:

- 7) Je v souladu s články 7, 8 a čl. 52 odst. 1 Listiny, že údaje uchovávané na základě směrnice 2006/24 nebo čl. 15 odst. 1 směrnice 2002/58 jsou přístupné policii, která je může použít v průběhu trestního vyšetřování v naléhavých případech, a zejména v případě trestného činu, při jehož páčání byl pachatel přistizen, a to bez předchozího povolení soudu [nebo nezávislého správního orgánu] uděleného v souladu s předepsanými hmotněprávními a procesními požadavky?
- 8) Vede případný souhlas osoby, které se údaje týkají, ve smyslu článků 7, 8 a čl. 52 odst. 1 Listiny v průběhu trestního vyšetřování policií nebo jiných orgánů, které nejsou čistě soudními orgány, které požadují přístup k uchovávaným údajům na základě směrnice 2006/24 nebo čl. 15 odst. 1 směrnice 2002/58 a jejich použití, především pokud dotčené vyšetřování nemá za cíl prevenci, vyšetřování a stíhání konkrétně označených trestných činů, kvalifikovaných vnitrostátním zákonodárcem jako závažné, k tomu, že není třeba předchozího povolení soudu [nebo nezávislého správního orgánu] k přístupu k těmto údajům a jejich použití, poskytnutého v souladu s předepsanými hmotněprávními a procesními požadavky, zejména s ohledem na to, že požadované údaje nevyhnutelně zahrnují údaje třetích osob (například: volající-volaný)?
- 9) Je pouhý souhlas státního zastupitelství v průběhu trestního vyšetřování s přístupem k údajům uchovávaným na základě směrnice 2006/24 nebo čl. 15 odst. 1 směrnice 2002/58 a s jejich použitím v souladu s články 7, 8 a čl. 52 odst. 1 Listiny, když chybí předchozí povolení soudu [nebo nezávislého správního orgánu], které bylo uděleno v souladu s předepsanými hmotněprávními a procesními požadavky, zejména když vyšetřování nemá za cíl prevenci, vyšetřování a stíhání konkrétně označených trestných činů, kvalifikovaných vnitrostátním zákonodárcem jako závažné?
- 10) Představuje s ohledem na rozsudek Soudního dvora ze dne 8. dubna 2014, *Digital Rights Ireland Ltd* (C-293/12 a C-594/12, EU:C:2014:238, body 60 a 61) a pojem „závažné trestné činy“ uvedený v čl. 1 odst. 1 směrnice 2006/24 tento výraz autonomní pojem práva Evropské unie, a pokud ano, jaký je jeho věcný obsah, na základě kterého lze daný trestný čin považovat za dostatečně závažný k tomu, aby odůvodňoval přístup k údajům na základě směrnice 2006/24 a jejich použití?
- 11) S ohledem na rozsudek Soudního dvora ze dne 8. dubna 2014, *Digital Rights Ireland Ltd* (C-293/12 a C-594/12, EU:C:2014:238, body 60 a 61) a bez ohledu na případnou autonomii výrazu „závažné trestné činy“ uvedeného v čl. 1 odst. 1 směrnice 2006/24, popisují články 7, 8 a čl. 52 odst. 1 Listiny obecná kritéria, na základě kterých musí být daný trestný čin považován za dostatečně závažný k tomu, aby odůvodňoval přístup k údajům uchovávaným na základě směrnice 2006/24 nebo čl. 15 odst. 1 směrnice 2002/58 a jejich použití, a pokud ano, jaká jsou tato kritéria?

12) Je-li odpověď na předchozí otázku v podstatě kladná, spočívá toto ověření proporcionality v konečném důsledku v posouzení charakteristik vyšetřovaného trestného činu (a) Soudním dvorem nebo (b) vnitrostátním soudem na základě obecných kritérií stanovených Soudním dvorem?

13) S ohledem na rozsudek Soudního dvora ze dne 8. dubna 2014, Digital Rights Ireland Ltd (C-293/12 a C-594/12, EU:C:2014:238, body 58 až 68, jakož i výrok), jsou v souladu s články 7, 8 a čl. 52 odst. 1 Listiny přístup k uchovávaným údajům a jejich použití v rámci trestního řízení na základě obecného režimu uchovávaných údajů zavedeného na základě směrnice 2006/24, nebo čl. 15 odst. 1 směrnice 2002/58, tj. režimu, který splňuje podmínky stanovené v bodech 60, 61, 62, 67 a 68 dotčeného rozsudku, ale nikoli podmínky uvedené v bodech 58, 59, 63 a 64 téhož rozsudku?

[tedy režim uchování, který zaprvé vyžaduje předchozí povolení soudu v souladu se stanovenými hmotněprávními a procesními požadavky, zejména pro účely prevence, vyšetřování a stíhání trestných činů, které vnitrostátní zákonodárce přesně určil a vyjmenoval a kvalifikoval je jako závažné trestné činy, a který zaručuje účinnou ochranu uchovávaných údajů před rizikem zneužívání a před neoprávněným přístupem a používáním (viz body 60, 61, 62, 67 a 68 dotčeného rozsudku), a zadruhé umožňuje uchování údajů a) bez rozdílu pro všechny osoby, které využívají služeb elektronických komunikací, aniž by v souvislosti s těmito osobami (obviněné nebo podezřelé) existovala jakákoli spojitost, byť i vzdálená, mezi těmito osobami a závažným trestným činem předtím, než došlo k okolnostem, ohledně kterých byly od poskytovatelů komunikačních služeb požadovány informace; b) aniž by se požadované údaje musely týkat, předtím, než došlo k událostem, které jsou předmětem vyšetřování, (i) určitého časového období nebo určité zeměpisné oblasti nebo určitého okruhu osob, které by mohly být nějakým způsobem zapojeny do závažného trestného činu, nebo (ii) osob, uchování jejichž údajů může z jiných důvodů přispět k prevenci, vyšetřování a stíhání závažných trestných činů; c) po určitou dobu (12 měsíců v projednávaném případě), která je stanovena, aniž jakkoli rozlišuje mezi jednotlivými kategoriemi údajů stanovenými v článku 5 dotčené směrnice podle jejich případné užitečnosti pro účely sledovaného cíle nebo podle dotčených osob (viz body 58, 59, 63 a 64 citovaného rozsudku)]

14) Je-li odpověď na předchozí otázku v podstatě taková, že přístup k těmto údajům a jejich použití není v souladu s články 7, 8 a čl. 52 odst. 1 Listiny, musí vnitrostátní soud nepoužít vnitrostátní právní předpis provádějící směrnici 2006/24 prohlášenou Soudním dvorem za neplatnou, nebo jiný akt založený na čl. 15 odst. 1 směrnice 2002/58, neboť je v rozporu s Listinou, a tudíž nesmí zohlednit údaje uchovávané a získané na jejich základě?

15) Představuje s ohledem na směrnici 2006/24, zejména její bod 6 odůvodnění, podle kterého „právní odlišnosti (...) mezi vnitrostátními předpisy o uchování údajů pro účely předcházení, vyšetřování, odhalování a stíhání trestných činů představují překážku na vnitřním trhu elektronických komunikací“, na cíl deklarovaný v jejím čl. 1 odst. 1, kterým je „harmonizovat předpisy členských států“, jakož i zbývající body odůvodnění, zejména [3, 4, 5, 11 a 21], a rovněž s ohledem na rozsudek Soudního dvora ze dne 10. února 2009, Irsko v. Parlament a Rada (C-301/06, EU:C:2009:68, body 70 až 72), zachování platnosti zákona provádějícího do vnitrostátního řádu směrnici 2006/24, i přesto, že tato směrnice byla Soudním dvorem prohlášena za neplatnou, překážku vytvoření a fungování vnitřního trhu, aniž je dotčeno, že žádné novější opatření unijního práva dosud nevstoupilo v platnost?

16) Konkrétně, představuje zachování platnosti zákona provádějícího do vnitrostátního řádu směrnici 2006/24, i přesto, že byla tato směrnice prohlášena Soudním dvorem za neplatnou, nebo vnitrostátního zákona podle čl. 15 odst. 1 směrnice 2002/58 překážku vytvoření a fungování vnitřního trhu z důvodu, že kumulativně nebo alternativně:

a) dotčené vnitrostátní právní předpisy stanoví objektivní kritéria a hmotněprávní podmínky, na jejichž základě mohou příslušné vnitrostátní orgány získat přístup mimo jiné k uchovávaným provozním a lokalizačním údajům a následně je použít pro účely prevence, vyšetřování, odhalování a stíhání trestného činu, tato kritéria a podmínky se však týkají určitého seznamu trestné činnosti vypracovaného vnitrostátním zákonodárcem při výkonu jeho uvážení a bez harmonizace na úrovni Evropské unie?

b) dotčené vnitrostátní právní předpisy na ochranu a bezpečnost uchovávaných údajů stanoví technické požadavky a podmínky, ale tyto podmínky a požadavky nebyly harmonizovány na úrovni Evropské unie?

17) V případě kladné odpovědi alespoň na jednu z předchozích otázek, musí vnitrostátní soud v souladu s unijním právem nepoužít vnitrostátní právní předpis provádějící směrnici 2006/24 prohlášenou Soudním dvorem za neplatnou, neboť je v rozporu s vytvořením a fungováním vnitřního trhu, a v důsledku toho nezohlednit uchovávané údaje, ke kterým mohl získat přístup na základě směrnice 2006/24 nebo vnitrostátních předpisů přijatých v souladu s čl. 15 odst. 1 směrnice 2002/58?

⁽¹⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/24/ES ze dne 15. března 2006 o uchování údajů vytvářených nebo zpracovávaných v souvislosti s poskytováním veřejně dostupných služeb elektronických komunikací nebo veřejných komunikačních sítí a o změně směrnice 2002/58/ES (Úř. věst. 2006 L 105, s. 54).

⁽²⁾ EU:C:2014:238.

Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce podaná Oberlandesgerichts Innsbruck (Rakousko) dne 7. září 2016 – Georg Stollwitzer v. ÖBB Personenverkehr AG

(Věc C-482/16)

(2016/C 428/11)

Jednací jazyk: němčina

Předkládající soud

Oberlandesgerichts Innsbruck

Účastníci původního řízení

Žalobce: Georg Stollwitzer

Žalovaná: ÖBB Personenverkehr AG

Předběžné otázky

1) Má být současné unijní právo, především obecné právní zásady rovného zacházení, zákazu diskriminace na základě věku ve smyslu čl. 6 odst. 3 Smlouvy o EU a článku 21 Listiny základních práv Evropské unie a zákazu diskriminace při volném pohybu pracovníků podle článku 45 SFEU a směrnice Rady 2000/78/ES ze dne 27. listopadu 2000, kterou se stanoví obecný rámec pro rovné zacházení v zaměstnání a povolání⁽¹⁾, vykládáno tak, že brání takové vnitrostátní právní úpravě, jako je právní úprava dotčená v původním řízení, která sice za účelem odstranění diskriminace na základě věku konstatované Soudním dvorem Evropské unie v rozsudku Gotthard Starjakob⁽²⁾ (nezohledněním doby odsloužené před dovršením 18. roku věku pro zaměstnance ÖBB (rakouské státní dráhy)) zohledňuje malou část doby odsloužené před 18. rokem věku u zaměstnanců ÖBB diskriminovaných starou úpravou (avšak pouze u těch, kteří zrovna pracují u ÖBB, u obdobných veřejnoprávních podniků činných v železniční infrastruktuře nebo železniční dopravě v EU, EHP a státech, které s EU uzavřely asociační dohody nebo dohody o volném pohybu), u převažující části původně diskriminovaných zaměstnanců ÖBB ale nezohledňuje všechny ostatní doby služby dosažené před 18. rokem věku, především pak nezohledňuje ty, které dotčeným zaměstnancům ÖBB poskytly možnost lépe plnit jejich úkoly, jako například doby služby u soukromých a jiných veřejných provozovatelů dopravy nebo infrastrukturních společností, které vyrábí, provozují nebo udržují infrastrukturu používanou zaměstnavatelem (vozový park, koleje, vedení, elektrická a elektronická zařízení, stavědla, nádraží a obdobné), nebo u podniků s nimi srovnatelných, a tím ve skutečnosti pro vysoce převažující část zaměstnanců ÖBB dotčených starou diskriminační úpravou zachovává nerovné zacházení na základě věku?